

Németh Nikoletta

A japán gyarmati uralom hatása a koreai irodalomra a XX. század első felében¹

A történelemnek nagy hatása van az irodalomra, a történelem változásai megfigyelhetőek az irodalmi művek bizonyos elemeiben, a megjelenő képekben, stílusokban, a művek témáiban. A középkori Korea idealizálása és a hagyományok követése a modern korra helyet cserélt a realizmussal, racionalizmussal, és az írók a jelen problémáival és a jövővel foglalkoztak első sorban. Ez nem volt másképp Koreában sem. A megindulni látszó változások már a XIX. században megkezdődtek, majd az 1900-as évek első felében teljesedtek ki.

A XIX. századig Korea, akkori nevén *Joseon* 조선, zárt ország volt, izolacionista politikát folytatott, úgynevezett „remetekirályságként” fejlődött. Egyedüli, azonban erősen korlátozott kapcsolatot a szomszédos országokkal, Japánnal és Kínával alakított ki. Az ország kultúrája és művészete is jobbára a Nyugat hatása nélkül fejlődött a hagyományokkal központban.

A XIX. századtól azonban elkerülhetlenné vált a Nyugattal való találkozás és a határok megnyitása. Egyrészt fegyveres hajók érkeztek a félszigetre, hogy erőszakkal kieszközöljék a kapcsolatfelvételt. Ebben közrejátszott még a Japán Császárság felemelkedése, és a Koreát eddig uraló Joseon-dinasztia (1392–1897) hanyatlása is. A külföldiek félszigetre érkezése jelentős pontjának tekinthető a keresztény misszionáriusok megjelenése, mert hatalmas szerepük volt Korea több területének modernizálásában. A kikötők megnyitásával a koreai műveltek között gyors terjedésnek indultak a felvilágosodás új eszméi, amik következtében és a nyugatiasodás jegyében adoptálták a nyugati normákat, nem csak a magánéletben, de a Joseon függetlenségéért és felvilágosodásáért vívott harcban is. A nyugati modernitás kialakításának folyamatában az első lépés a modern iskola létesítése volt, melyeket nyugati misszionáriusok alapítottak. Az 1884-es mozgalmak után azonban a kormány különböző területeken

¹ Az átirások, koreai tulajdonnevek tekintetében az Magyar Tudományos Akadémia által meghatározott fonetikus irányelveket követem.

reformokat vezetett be, például az oktatás – többek között a nők oktatásának – kérdéskörében is. A felvilágosodás felé vezető út legfontosabb lépése azonban az egyenlő emberi jogok és az örökletes társadalmi státuszok megszüntetése volt. Az ezekért folyó küzdelem folytatódott a megszállás idején is. A fejlődés e pontján került előtérbe Japán jelentősége is, ugyanis a keresztény misszionáriusok mellett Japán is nagy hatást gyakorolt a félszigetre.²

A XIX. közepéig Korea és Japán nagyon hasonlított egymáshoz az európacentrikus világrendszertől való elzárkózás tekintetében. Japán azonban az 1868-ban kezdődő Meiji-restaurációval modernizálódott, s ahogy találkozott a Nyugattal, átvették a modern eszméket is.

1910-ben Japán annektálta Koreát, így a gyarmati uralom idején Korea Japán befolyása alatt állt több mint harminc évig. Az ezen időszak alatti „együtt élés” nyoma érzékelhető az országon belül végbemenő változásokon is.³ Modernizációs hullám futott végig az országon, híres, nagy újságok indultak, jelentős változáson ment keresztül a nők helyzete és társadalmi szerepe, illetve létrejött a koreai modern irodalom is. Az 1920-as évek tulajdonképpen a modern koreai kultúra és irodalom megszületése korszakának mondható.

A japán gyarmati uralom

A japán császári hatalom, miután átvette a hatalmat Korea felett, noha kezdetben elnyomó politikát folytatott, nem törölte el a koreai tradíciókat. Annak érdekében, hogy Korea versenyképesé válhasson a nyugati imperializmussal szemben, a koreai értelmiségiek próbálták módszerrel találni arra, hogy megtalálják a saját történelmük és hagyományaik jellegzetességét, amelyek révén versenyre kelhettek a Nyugattal és Japánnal. Végül ez a cél vált a japán kormánnyal való kollaboráció egyik fő indokává. A nyugati felvilágosodás és fejlődő modernizáció még intenzívebb lett a japán gyarmati uralom alatt is. Erőfeszítéseket tettek az ország megreformálásáért és különböző területek modernizálásáért, miközben kétségbeesetten próbálták megtartani Korea mint szuverén államfüggetlenségét. Arra törekedtek, hogy megőrizték kulturális és nemzeti identitásukat, miközben befogadták a nyugati technológiát és intézményeket.

² Hee-jin JUN, *Formation of Modern Literary Field: Intersection of Gender and Coloniality in Korean History*, Doktori értekezés (kézirat), The University of Michigan, 2010, 13–19.

³ Peter H. LEE, *A History of Korean Literature*, Cambridge University Press, Cambridge, 2003, 409.

Változások a gyarmati uralom idején

A gyarmatosítás hatalmas szerepet játszott Korea nyugatiasodása és a modernizálódás folyamatában. Míg nyugaton általánosan mondató, hogy kialakult a gyarmatosító és gyarmatosított között egyfajta felosztás, „*self és other*” „a Nyugat” és „a Kelet”, Japán esetében ez a bináris gyarmati politika nem volt jellemző, inkább egy újfajta identitás létrehozására törekedtek, ami nem a teljes azonosulást helyezte középpontba, de nem is az ellentétre helyezték a hangsúlyt. Épp ellenkezőleg, egy közös teret próbáltak létrehozni. Nem eltávolodtak a gyarmatosítottaktól, hanem kapcsolatot alakítottak ki velük, Japán egy „testté” próbálta alakítani a keleti területeket. Már a kezdetekben létrejött két szlogen: „Japán és Korea” egy test (*naisen ittai* 内鮮一体), és „harmónia Japán és Korea között” (*nissen yūwa* 日鮮融和).⁴ Később ezen egység elmélete egyre erősebbé vált, az 1930-as évektől kezdve pedig a japán kormány egyre inkább elnyomó politikát alkalmazott. Koreában betiltották az anyanyelv használatát és bevezették a japánt mint hivatalos nyelvet, emellett a koreai neveket japánra kellett cserélni.

De mégis hogyan lehetett egy elnyomó politikának ilyen nagy szerepe a fejlődésben és a modernizációban? Miként Kelet-Európában a német, Koreában a japán nyelvi „filter” szerepe elengedhetetlen volt a folyamatban. Az eddig elzárkózva élő ország most egy másik nemzetet keresztül ismerkedett meg a nyugati eszmékkel és tárgyakkal, stílussal, és művekkel. Sok híres koreai író tanult Japánban, fordított és japánul is írt műveket. Ezekből a fordításokból ismerhették meg a világirodalmat, sok esetben japán művek szolgálták formai, eszmei mintául. A koreai költő Kimokra a francia naturalizmus és szimbolizmus volt nagy hatással, s a nyugati formákat adaptálta a műveiben. A költő francia műveket is fordított Koreaira, de nem francia nyelvből, hanem japánból. Az ilyen fordításokat legtöbbször kiadták verses kötetekben.

A XIX. század végén megkezdődő, a gyarmattá válás folyamata során és a japán befolyás növekedésével egyre erősödő változások az ország különböző szegmenseiben mentek végbe. Például a társadalom, a tudomány, a művészet terén egyértelműen megfigyelhető ez a folyamat. Ennek hatására eltörölték az eddig a hivatalnokoknál alkalmazott tradicionális vizsgarendszert, és a koreai nyelvet is a köztisztviselők vizsgatárgyává tették. Mindaddig a kínai nyelv volt a hivatalos írott nyelv, ez azonban hanyatlani kezdett a modernizációval.⁵ A modernitás nevében elkezdődtek a mozgalmak a feudális ideológiai rendszer és elmaradottság

⁴ JUN, *i.m.*, 18.

⁵ LEE, *i.m.*, 334.

ellen, a kínai írás pedig ezen elmaradott rendszer emlékéét őrizte magában. Így amellet a praktikus ok mellett, mely szerint a kínai írásmód túl nehéz volt, eszmei okok is alátámasztották a törekvéseket. Továbbá mivel a kínai nyelvet hátrányosnak tartották Korea és a koreaiak függetlensége szempontjából, a kínai nyelv és írás is elkezdett háttérbe szorulni. Immár nem a konzervatív Kína, hanem – Japán közvetítésével – Európa jelentett pozitív példát. Az átváltás azonban nagyon lassú folyamat volt. Kezdetben legalább három írott nyelv létezett egyszerre: irodalmi kínai (*hanmun* 한문), amelyet versek írására használtak, kevert stílus (*kukhanmun* 국한문), és a tiszta koreai (*kukmun* 국문), a fonetikus nyelv, amelyet még 1444-ben hoztak létre Sejong 세종 király uralkodása idején.⁶

Az írásmód mellett nagyon fontos kiemelni a nők helyzetének és szerepének változását a társadalomban és az oktatásban, de a nőkről való általában vett gondolkodás is jelentős változáson ment át. Eddig az oktatás a férfiak számára volt lehetséges, a nőknek erősen körülhatárolt szerepe volt a társadalomban és a hierarchikus rendszerben is. Így a nők kérdése vált Koreában a felvilágosodás egyik fő problémakörévé. A koreaiak és a japánok is egyaránt támogatták a nők oktatását, a koreai férfiak azért, hogy létrejöhessen a társadalomban egy tanult női réteg, aki okos anyaként majd a gyerekeiket is bölcsességre neveli. A japán támogatás célja pedig az volt, hogy a tanult nők japán szellemben neveljék a gyermekeiket. A modern stílusú nők elnevezése „*Sin yösöng* 신여성”, azaz „új nő” lett. A modern nő fogalma már a korai 20-as években elterjedt a félszigeten.

Elsőként az eddig hatalommal egyáltalán nem rendelkező nők társadalmi és jogi helyzetén próbáltak javítani. Támogatták őket az oktatásban és a modernizálásban, ez azonban csak a valóság kis szelete volt. Nem a teljes emancipációt értették ezen eszmén, hanem egy, a férjet támogató női társadalmi réteget próbálták kinevelni, melynek tagjai e célért oktatásban vettek részt, és elkezdtek újságokat, magazinokat, könyveket olvasni.

Yi Kwangsu 이광수 (1892–1950), neves modern koreai író, aki a nők emancipációjáért folytatott küzdelem élén állt, az 1917-es Mujöng 무정 „Érzéktelenség” című művében a következőképp fogalmazott az általa elképzelt felvilágosultnak számító új stílusú nőkről:

A modern nőknek egyesíteni kellene a tradicionális tulajdonságokat – a férfiak iránt érzett melegség, gondoskodás – a nyugati tulajdonságokkal, úgy mint a higiénia, vagy hogy képesek legyenek megfelelően vezetni a családi kasszát.⁷

⁶ Uo.

⁷ JUN, i. m., 59.

Ennek megvalósításában az irodalom is fontos szerepet vállalt, az egyenjogúsá-
gért folytatott küzdelem tere a novellákra és magazinokra is kiterjedt. Az írók,
költők, egyfajta tanárrá is váltak, akik műveikben mutatták a helyes irányt,
a követendő példákat. Természetesen ez nem jelentette a teljes emancipációt
és oktatásban való részvételt. 1927-ben a lányok megközelítőleg 30%-a vett
részét középiskolai oktatásban. A gazdagabb családok között előfordult olyan
eset is, hogy a szülők hátráltatták a lányuk oktatását, mert attól tartottak, hogy
egy okos nő nem talál majd jó férjet magának.

Változás a koreai irodalomban

A művészet minden terén, így az irodalomban is számos újítás ment végbe
a modernizálódás folyamata során. A modern irodalom létrejöttéhez azonban
a koreai nyelv megreformálására, a nyelv egységesítésére is szükség volt. A poli-
tikai reformmozgalom (*kaehwaundong* 開化運動 개화운동) hívei által képviselt
eszme terjedt el, azaz a beszélt és írott nyelv egységesítése (*önmunilch'i* 言文一致
언문일치). Szükség volt helyesírási reformokra, amelyek kezdeményezésében
igen fontos szerepe volt az európai és amerikai misszionáriusoknak is, mivel
ők fordították le, majd adták ki több százezres példányszámban a Szentírást
koreai nyelven, a kínai írásjegyek teljes mellőzésével. Ettől kezdve a *hangül* fel-
értékelődik mint nemzeti szimbólum.⁸ Az egységesített nyelv mellett szükség
volt még új irodalmi műfajokra és új irodalomelméletre is.

Új irodalmi műfajok a megszállás alatt

A művészetekben a nyugati stílusok és műfajok léptek a régi, idejétmúltnak
tartott helyébe. Az elbeszélő irodalom uralkodó műfaja, a *sösol* 소설, mely ere-
detileg kínai mintán alapult, két fázisban adta át a helyét a modern regénynek
és elbeszélésnek, az első fázis átmeneti jellegű műfaja a *sin-sösol* 신소설 („új
szoszol”) elnevezést kapta, míg a teljesen nyugatias forma a *hyöndae-sösol*
현대소설 („modern szoszol”), amely már teljes egészében a novella és a re-
gény formáját mutatta. Ezek elterjedésével az irodalom korábbi kétnyelvűsége
fokozatosan megszűnt.

A minden szempontból korszerű irodalmat Ch'oe Namsön 최남선 (1897–
1957) és Yi Kwangsu teremtette meg. Ch'oe Namsön, nacionalista szellemű
költő, létrehozta a koreai nyelvű modern verset, melynek reprezentatív for-
májává a szabad vers vált. A modern vers és a koreai irodalom fellendülésében

⁸ OSVÁTH Gábor, *A modern koreai irodalom kialakulása*, Kézirat. ELTE BTK, Koreai Tanszék,
Budapest, 2014.

Han Yongun 한용운 (1879–1944) korszakváltást jelző verseskötete a Nim-üi ch’immuk 님의 침묵 („Az Ő hallgatása”, 1925) is jelentős szereppel bírt, a húszas-harmincas évek költői között pedig kiemelkedő helyet foglal el Kim Sowöl 김소월 (1902–1934), a legnagyobb mértékben nemzetinek tartott és legnépszerűbb koreai költők egyike.⁹

A modern prózát a már korábban is említett Yi Kwangsu teremtette meg. Az első valóban modernnek elismert novella is az ő alkotása, címe az „Érzéketlenség” (Mujöng 무정, 1917), melynek jelentősége, hogy ebben a műben a már kiforrott ma is alkalmazott koreai írásrendszert használta. Ez volt az első szerelmi történet, a szerző támogatta a műben a nők oktatását, és kritizálta a neo-konfucianizmust, a patriarchális családi és a hagyományos házassági rendszert. A novellának olyan nagy sikere volt, hogy a megszállás ideje alatt több kiadást is megélt.

A koreai gyarmati írók kiépítették a saját területüket a koreai irodalom világában, azonban mégsem érezték magukat teljes biztonságban. Vetélkedniük kellett ugyanis egy biztos társadalmi pozíció eléréséért a gyarmati társadalomban.¹⁰

A férfíróknak és költőknek a műfaj-, téma- és stílusbeli változások mellett társadalmi szempontból is egy újabb, eddig nem tapasztalt nehézséggel kellett szembenéznük. Eddig a konfucianizmus alapvető jelenléte miatt a férfiak egyértelműen a nők fölé helyeződtek a társadalmi ranglétrán. Azonban a gyarmati uralom idején hirtelen kétségbe ütköztek, ugyanis nem találták helyüket a gyarmati társadalomban. Két erős hierarchiával rendelkező ország találkozásakor egyértelműen a gyarmatosító férfiak álltak az első helyen. De nem volt tisztázva pontosan, hogy ki következett ez után, a gyarmatosító nők, vagy a gyarmatosított férfiak. Ugyan a koreai férfiak is támogatták a női felvilágosodást, és felléptek a konfucianus eszmékkel szemben, mégis próbáltak küzdeni a fellépő helyzet ellen, és biztosítani saját helyüket egy olyan társadalomban, amelyben már nem volt egyértelmű a nők feletti hatalom.

Ahhoz, hogy a modern társadalomban legitim és elismert író lehessen valaki – ez egyaránt vonatkozott a nőkre és férfiakra is – nyugati oktatásban kellett részesülnie. Ezt a Koreaiak első sorban a japán Waseda Egyetemen kaphatták meg. Az itt ért hatásra egy-egy konkrét példát is találhatunk, mivel több koreai írás egy japán mű átirata volt, vagy azon alapult. Yi Injik 이인직 (1862–1916) az első *sin-sösol* szerzője. A mű címe (*Hyol-üi nu* 혈의 누 „Véres könnyek”, 1906),

⁹ OSVÁTH, *i.m.*

¹⁰ JUN, *i.m.*, 22–29.

mely tökéletesen példázza, hogy a korabeli koreai irodalom számára Japán volt az egyik fontos tájékozódási pont. Ez a regény ugyanis Murai Genzai *Chi no namida* (*A vér könnye*) című regényének mintájára készült. A mű japán szereplői pozitív szerepet játszanak, segítik a koreaiakat.¹¹ A koreai férfírók tehát egyfelől részt vettek a társadalmi szabályok kialakításában, ugyanakkor végül az ő stílusuk is a japánok társadalmi szabályozásának eredményeivé váltak.¹²

Mindazonáltal a húszas és harmincas évek a koreai modern irodalmi élet fellendülését hozták, mivel a japán gyarmatosítók az 1919. március elsejei japánellenes országos megmozdulásuktól megrettenve a harmincas évek végéig lazítottak kissé a gyeplőn, és nagyobb szabályozások nélkül hagyták fejlődni az irodalmi életet.

Az irodalmi művek központi témája a Korea helyzetét tükröző tudathasadásos állapot, pszichés zavarok, a hagyományos koreai világ és a nyugati értékek konfliktusa volt, azonban mindezekben túl sokan írtak a modernitásról, s emelték fel hangjukat a megújulás érdekében. Kiderült sok neves koreai író kollaborálása Japánnal, több író t börtönbe is zártak a gyarmati uralom végével, mert japánbarát politikát folytatott.

A női írók helyzetében még nagyobb változás ment végbe. A legfontosabb eredmény, hogy megjelentek modern nők eddig férfiak által betöltött munkákban, úgy az írói szerepkörben is. Képesek voltak egyedül is megállni a lábukon, így a modern irodalmi aktivitás korai időszakában a női írók elkezdhettek kialakítani és elfoglalni egy talpalatnyi helyet az eddig teljes mértékben férfiközpontú irodalmi világban.

Azzal hogy nők írásait is publikálták, a nők elsőként léptek be a koreai irodalomtörténetbe. A nők elkezdtek szélesebb körben feltűnni, megjelentek a társadalomban és a publikálás területén is. Ezzel párhuzamosan a tradicionális szerkezet – konfucianus patriarchalitást át kellett alakítani egy olyan formába, ahol ugyan igény volt a nők modernítésére, ugyanakkor a konfucianus női szerep megtartására is. Modern felfogás szerint tehát a nő tovább vitte a hagyományos szerepeket – bölcs anya és jó feleség –, és emellett magába kell szívnia modern értékeket. A nők írásainak többsége a társadalmi, kulturális és történelmi dilemmák és konfliktusok kérdéskörét helyezte központba.¹³ Nőként a saját életükből vették a témákat: szerelem-házasság, család, anyaság, társadalmi változások, a küzdelem a morál, a szerelem és a karrier gyakran előforduló

¹¹ OSVÁTH, *i.m.*

¹² *Uo.*

¹³ LEE, *i.m.*, 406.

elemek a művekben. A megszállás idején körülbelül csak egy tucatnyi női író volt, aki azzal kockáztatta az amúgy is bizonytalan és sebezhető pozícióját, hogy a patriarchális irodalmi világba lépett. Kiemelkedők azok az írásaik, amelyek tükrözték a legsürgetőbb kérdéseket a korban. Megkérdőjeleződött a hagyományos családorientált nőtípus továbbélése, s bemutatták a konfliktust a tradicionális női szerep és a modern nő között.

A késői 30-as években fókuszáltak leginkább a női tér megerősödésére. A női egyéniség, szabadság, nőiesség kifejezése a társadalmi elvárásoktól való elszakadás rendszeresen előkerülő témája volt a műveknek.¹⁴ Az ekkor elhatalmasodó elnyomás és cenzúra miatt az íróknak a politikától és ideológiától független témákra kellett határolni magukat, ironikus azonban, hogy ezzel megnyílt a lehetőség a nők számára, akik elkezdhettek koncentrálni a női problémákra.

A modern nők első generációjának három kiemelkedő női alakja Na H yesök 나혜석 (1896–1948), Kim Ilyöp 김일엽 (1896–1971), és Kim Myöngsun 김명순 (1896–1951). Mindegyikük modernizált iskolába járt Japánban és mindhárman az 1919-es *Samilundong*, a márciusi szabadságharc után érték el karrierjük csúcspontját. Aktív szerepet játszottak a társadalom oktatásában, a feminista mozgalmakban, az irodalmi életben, a művészetben és a tömeg által is elfogadást nyertek. Később, az 1930-as évek közepére azonban mindegyikük hírneve elhalványodott.

Egy híres korabeli magazinban egy férfi így írt az első generációs írónőkről: „[...]könnyű lehet egy női írónőnek lenni. Egy novella elég, hogy írókká váljanak.”¹⁵

Az első generációs női írók változó megítélésének példája Kim Myöngsun egyik verse, amely a megjelenés korában díjat kapott, később viszont ezt a művet tartották a rossz vers mintájának.

A modern versek és novellák mellett több új magazin és újság is alapult a modern mozgalom jegyében, ami munkahelyi lehetőségeket nyújtott a modern nőknek. Az újságírói és riporter állás mellett tanítottak női iskolákban, azonban egy 1935-ös cikk alapján elmondható, hogy a nők száma a lapoknál nagyon alacsony volt. Ötven-hatvan évvel az újság megalapítása után sem volt sokkal több tíz-tizenhárom női riporterrel.

A nők íróként történő elhelyezkedését nehezítette még, hogy a japán megszállás idején a nemzet kevesebb mint 7%-a tudott csak írni és olvasni koreai

¹⁴ *Ua.*, 407.

¹⁵ *JUN, i.m.*, 79.

és japán szöveget egyszerre. Ezért az olvasók hiánya megakadályozta a kiadás növekedését, ebben a helyzetben pedig még a tanult férfiaknak is meg kellett egymással küzdeni a biztos munkáért, nem beszélve a nők alapvetően bizonytalan helyzetéről.

A férfi értelmiségiek az 1930-as évekre már nem voltak képesek elfogadni a radikálissá vált modern női gondolkodásmódot és viselkedést, így megindult az ez elleni fellépés. Szélsőséges női viselkedésnek számított Kim Ilyöp példája is, aki kiállt amellett a véleménye mellett, mely szerint egy nő férjének elvesztése után elég, ha három évet vár, utána már új életet kezdhet.¹⁶

Irodalmi körök kialakulása

A japán császári hatalom kezdetben szabadon engedte az irodalmi körök kialakulását is. 1920 után az irodalmi életben két főbb csoportosulás jelent meg. Az elsőbe a művészet öntörvényűségét, a „tisztá irodalmat” hirdető nacionalista szellemű írók tartoztak. Fontosabb folyóirataik: *Sonyön* 소년 (*Fiatalság*, 1908), *Chôngch'un* 청춘 (*Ifjúság*, 1912), *Chàngjo* 창조 (*Alkotás*, 1919). A másik csoportba – elsősorban az oroszországi események hatására – az antikapitalista, antikolonialista eszméket valló írók és költők tömörültek. Ők az irodalomban elsősorban a művészet szépséget hirdették, a „művészet a művészetben” elvet vallották. Emellett 1923-ban megalakult a baloldali eszméket valló Sin-gyöng-hyang-p'a (新傾向派 신경향파 „Új Irányzat Csoport”), amely később 1925-ban átalakult újabb szervezetté (KAPF, Korérai Artist's Proletarian Federation, koreai rövidítése: *kap'ü* 카프). Ezt csak 1935-ben, több bezárási kísérlet után oszlatták fel a japánok. Tagjai közé tartozott többek között Yi Sanghwa 이상화 (1904–1943), Han Sölya 한설야 (1900–1960?), valamint Yi Kiyöng 이기영 (1896–1988?), akik közül Han és Ri a felszabadulás utáni észak-koreai irodalmi élet vezető személyiségeivé váltak.¹⁷ A KAPF tagjai a marxista elveket vallották, úgy gondolták, hogy az irodalomnak tanító jellegűnek kell lennie, a valóságról, a jelen problémáiról kell szólnia. A KAPF tagjai vidékre mentek, segíteni és tanító szerepet is magukra vállaltak.

1937-ben megszűnt a koreai nyelviskolai oktatása, 1940-ben betiltották az irodalmi folyóiratokat, s kampány indult a koreai személynevek japánra történő cseréje érdekében is. A japán propaganda és a szomorú realitások hatására akadtak mégis olyan írók (Li Gvangszu, Chòe Namsön és mások), akik a harmincas évek második felében félretették korábbi japánellenes nézeteiket,

¹⁶ JUN, *i.m.*, 81.

¹⁷ OSVÁTH, *i.m.*

és megbékéltek a gyarmatosítók ideológiai érveivel. Tették mindezt annak ellenére, hogy uralmuk utolsó időszakában a japánok a háborús felkészülés jegyében olyan intézkedéseket hoztak, amelyek a koreai nyelvet és kultúrát létében fenyegették. A japánpárti írókat a felszabadulás után börtönbe zárták, s megítélésük a mai napig is kétes.

Zárógondolatok

A japán gyarmatosítást és a megszállást a mai napig negatívan ítélik meg, ami bizonyos szempontból érthető magatartás. Mégis, ahogy a fentiekből olvasható, Japánnak hatalmas szerepe volt a koreai modernitás elindításában és megalapozásában.

A japán gyarmati uralom hatására a félszigeten megkezdődött a felvilágosult gondolatok terjedése, a fejlődő modernizáció pedig még intenzívebbé vált. A változások és számos újítás mellett Korea arra törekedett, hogy szuverén államként megőrizze kulturális és nemzeti identitását. A „Japán és Korea egy test” elvén alapuló gyarmatosító politikának köszönhetően kezdetben ezeket a törekvéseiket meg tudták valósítani, s csak az 1930-as évek végén jelentek meg az elnyomó lépések Japán részéről.

Nagyon fontos eredménynek tekinthető a nők helyzetének javulása. Az eddig alapvetőnek számító konfucianus értékrend megtörni látszott, a koreai irodalom – beleértve a folyóiratokat is – a nők jogaiért szóló küzdelem nagyon fontos színterévé vált, férfi és női szerzők együttesen harcoltak a változásért, az írók a társadalom „tanáraivá” váltak.

A modern irodalom létrejötte előtt a nyelvnek is meg kellett reformálnia. A korábban használt kínai nyelv lassan kikopott, végül létrejött egy egységes koreai írott nyelv, melynek alapja a hangül, ami a nemzeti identitás növekedését is eredményezte. A modern irodalom létrejöttéhez szükség volt még modern műfajok honosítására is, melynek két kiemelkedő alakja a modern verset megteremtő költő és nacionalista Ch'oe Nams'ön, illetve a modern prózát megteremtő Yi Kwangsu. Yi Kwangsu *Érzéktelenség* című műve több szempontból is fontosnak tekinthető. Ezt tartják az első modern koreai regénynek, stílusa kiemelkedő, továbbá ez az első szerelmi történet, de egyben támogatja a női oktatást, kritizálja a neo-konfucianizmust, a patriarchális családi rendszert és a hagyományos házassági szisztémát is. Az írók a példaként szolgáló művek legtöbbször a japán nyelv közvetítésével ismerhették meg.

A műfajok mellett hatalmas előrelépést jelentett a női írók megjelenése. A modernizálódás következtében megnyílt a lehetőség a dolgozni vágyó nők

számára, és ezzel létrejött a női írók kis rétege, mely a kor egy jelentős eredményének mondható.

Jól látható tehát, hogy a modern koreai művelt nő mellett a modern irodalom, irodalmi műfajok és stílusirányzatok, de nem utolsó sorban a női irodalom megteremtésében is elsődleges szerepet nyújtott a szigetország. Egy szűrő szerepét töltötte be, amelyen keresztül a félsziget megismerkedhetett a nyugati elemekkel és új stílusokkal.

Felhasznált irodalom

- CSOMA Mózes: *Korea – Egy nemzet két ország – a közös gyökerektől*, Napvilág Kiadó Kft., Budapest, 2013.
- JEONG, Kelly Y.: *Crisis of Gender and the Nation in Korean Literature and Cinema: Modernity arrives again*, Lexington Books, United Kingdom, 2011.
- JUN, Hee-jin: *Formation of Modern Literary Field: Intersection of Gender and Coloniality in Korean History*, Doktori értekezés (kézirat), The University of Michigan, 2010.
- KIM, Hŭng-gyu: *Understanding Korean Literature*, M. E. Sharpe, Inc., United States of America, 1997.
- KIM, Yung-hee: *Korean Literature: Traditional and Contemporary Perspectives*, East-West Center, Honolulu, Hawaii, 2011.
- KIM, Yung-Hee – LEE, Jeyseon: *Readings in Modern Korean Literature*, University of Hawai'i Press, United States of America, 2004.
- LEE, Peter H.: *A History of Korean Literature*, Cambridge University Press, Cambridge, 2003.
- NAHM, Andrew C.: *Korea: Tradition and Transformation: A History of the Korean People*, Hollym International Corporation, New Jersey, 1988.
- OSVÁTH Gábor
A modern koreai irodalom kialakulása, Kézirat. ELTE BTK, Koreai Tanszék, Budapest, 2014.
A koreai személynevek rendszere, http://elib.kkf.hu/osvath/osvath_04.pdf
[2015.01.20.]